

У цілому прибуток від реалізації продукції зростає на 63,7 тис грн., якщо у існуючому варіанті цей показник складає 202,5 тис грн., то у запропонованому нами досягне 266,2 тис. грн. , такого результату вдалось досягти скоротивши витрати на виробництво на 524,1 тис. грн..

Таким чином, отриманий варіант є оптимальним, оскільки отримані результати повністю задовольняють необхідним умовам (системі обмежень) та достатніми (критерію оптимальності).

Список літератури:

1. Нестеренко С.А. «Продовольча безпека як основа забезпечення й підвищення якості життя населення» // Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічний розвиток аграрної сфери: інженерно – економічне забезпечення» м. Бережани, Тернопільська обл., Україна 19-20 квітня 2018р.
2. Кравець О.В «Оптимізація виробничих процесів сільськогосподарських підприємств.» // Міжнародна математична конференція «Боголюбовські читання DIF-2013» 23-30 червня м. Севастополь, Україна : Тези доповідей. Київ: Інститут математики НАН України, 2013 -342с. С.318.

УДК 339.5(075.8)

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ ПОСЛУГАМИ

Краснодєд Т.Л., к.е.н., доцент

Карман С.В., к.е.н., доцент

*Таврійський державний агротехнологічний університет
м. Мелітополь, Україна*

***Summary:** in the article found out actuality of research of foreign trade of Ukraine services. The export and imported operations of country are analysed in the world market of services. Investigational structure of export and import of services in Ukraine.*

***Keywords:** foreign trade, services, world market, export, import, structure of services, foreign trade balance.*

Постановка проблеми. В контексті зовнішньої торгівлі України важливим та актуальним питанням є реалізація послуг на світовому ринку. Сфера послуг – це сьогодні саме та галузь народного господарства країни, яка має тенденцію до стрімкого розвитку за багатьма її окремими напрямками. Саме тому дослідження експортно-імпортних операцій в умовах функціонування України на зовнішньому ринку сьогодні цікавить багатьох вчених і аналітиків. Це являється необхідною умовою для розробки раціональної стратегії нарощування експортного потенціалу України на світовому ринку послуг.

Метою дослідження є аналіз позицій України в контексті зміцнення її конкурентоспроможності на світовому ринку послуг.

Основні матеріали дослідження. Аналіз зовнішньої торгівлі України послугами доцільно проводити шляхом дослідження тих же самих основних показників, що й при дослідженні зовнішньої торгівлі товарами. До таких відносять: обсяги експорту, імпорту послуг; зовнішній торговельний оборот послуг і сальдо; коефіцієнти покриття експортом імпорту послуг; питома вага у загальному обсязі експорту, імпорту окремої країни або групи послуг. Аналіз цих показників проведено на основі статистичних даних Держкомстату України за 2015-2017 р.р. [1, 2].

Загалом обсяг експорту товарів в Україні за 2015-2017 роки становив 117753,5 млн. дол., що в 3,9 разів більше за експорт послуг. Імпорт товарів в Україні за цей самий період склав 126373,4, що в 7,7 разів більше за импорт послуг.

Загальний обсяг експортованих послуг в 2017 році становив 10714,3млн. дол., імпортованих – 5476,1 млн. дол. Відносно попереднього року зростання було незначним – відповідно 8,6 та 2,8%. Кількість підприємств, що здійснюють зовнішню торгівлю послугами, як експортну, так і импортну збільшилася. За три останні роки по експорту послуг – на 533 підприємства, по імпорту – на 202. Водночас зросла і кількість країн-партнерів у зовнішньоторговельному товарообігу послуг. Тільки відносно попереднього року по експорту послуг додалося 10 країн, по імпорту – 3 країни.

Експорт послуг в країни СНД Україною в 2017 році склав 3763,9 млн.дол., що всього на 1,0% більше за дані попереднього року, импорт - 650,4 млн.дол. – це менше відносно 2016 року на 3,3%.

Експорт послуг в інші країни світу та импорт в цьому ж році становили 6950,4 та 4825,7 млн. дол. відповідно і мали тенденцію до зростання відносно попереднього року (на 13,2 та 3,7%), в тому числі аналогічні тенденції відбувалися по співробітництву з країнами ЄС.

Щодо експорту та імпорту послуг в 2015 та 2016 роках по всіх угрупованням країн по відношенню до попередніх років, то тут як і у випадку з товарами – в переважній більшості випадків відбулося зменшення вартісних обсягів цих показників.

Якщо подивитися на зовнішню торгівлю лише товарами – можна побачити відмінності у щорічних вартісних обсягах між експортом та імпортом, де перевищує останній. Так, в 2017 році загальний импорт перевищує експорт в 1,15 разів за рахунок перевищення імпорту над експортом в 1,66 разів по країнам СНД та в 1,05 – іншим країнам світу, в тому числі по країнам ЄС - в 1,19 разів. Ситуація по зовнішній торгівлі послугами протилежна від товарів. Тут вартісні показники експорту послуг, навпаки, переважають импорт. Так, загальна вартість експорту послуг більше за импорт в 1,96 разів за рахунок такого перебільшення по країнам СНД – в 5,79 разів; по іншим країнам світу – в 1,44 разів, в тому числі по країнам ЄС – в 1,36 разів. По попередніх роках в основному спостерігаються аналогічні тенденції.

Якщо говорити про зовнішньоторговельне сальдо за аналізований період, то у випадку с послугами, на відміну від товарів, спостерігається обернена тенденція щодо різниці між обсягами експорту та імпорту. Так, зовнішньоторговельне сальдо послуг за 2015-2017 роки носило позитивний характер по всіх групах країн. Перевищення експорту послуг над імпортом в цих роках становило відповідно 4213,6, 4541,5 та 5238,2 млн.дол.

На основі вартісних обсягів експорту та імпорту послуг розраховано коефіцієнти покриття експортом імпорту, за якими можна судити про те, чи від'ємне, чи позитивне сальдо зовнішньоторговельного обороту послуг України (табл. 1).

Таблиця 1

Коефіцієнти покриття експортом імпорту товарів та послуг

Показник	Коефіцієнти покриття експортом імпорту		
	2015	2016	2017
Всього товари та послуги	1,09	1,01	0,95
Послуги	1,76	1,85	1,96
Країни СНД	4,22	5,54	5,79
Інші країни світу	1,32	1,32	1,44
в т.ч. країни ЄС (28)	1,06	1,24	1,36

Перелік країн, що співпрацюють з Україною в контексті експортно-імпортних відносин на світовому ринку послуг, достатньо великий. Найвищі обсяги експорту послуг Україна здійснює в такі країни, як Велика Британія, Ізраїль, Кіпр, Німеччина, Об'єднані Арабські Емірати, Польща, Росія, США, Туреччина та Швейцарія. При цьому намічається тенденція до щорічного зростання вартості експортованих послуг по основних країнах-партнерах. Середній показник вартісного обсягу експорту послуг з України по групі вказаних партнерів становив в 2016 та 2017 роках 639876,9 тис. дол. та 730369,3 тис. дол. відповідно. А найзначнішими споживачами наших послуг в цей період являлися Росія (3416366,0 тис. дол. – 2017 рік), США та Швейцарія (848190,1 та 757726,6 тис. дол. в цьому ж році). Найвищі обсяги імпорту послуг спостерігаються від цих же країн, окрім Ізраїлю та Арабських Еміратів. До найкрупніших імпортерів послуг можна додати ще Китай та Словаччину. Середня вартість імпорту послуг по групі від головних їх імпортерів в Україну в 2016 році склала 319456,6 тис. дол., а в 2017 - 315062,9 тис. дол. При цьому можна виділити США із річним обсягом імпорту послуг в Україну в 2017 році 693629,3 тис. дол.

В контексті експорту послуг найбільш всього Україна реалізує транспортні послуги, загальна вартість яких в 2017 році склала 5861405,6 тис. дол., що на 10,6% більше, ніж в 2016 році. Середня питома вага експорту цих послуг в загальному експорті послуг України за 2016-2017 роки склала аж 54,2%. На другому місці йдуть послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги, а також послуги з переробки матеріальних ресурсів (16,5% та 12,3% відповідно), але експортна вартість їх набагато менше - 1760794,6 тис. дол. та 1419720,3 тис. дол. відповідно по кожній групі.

Найменш всього Україна експортує державні урядові послуги, послуги приватним особам, культурні та рекреаційні послуги, послуги роялті і інші, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, страхуванням та фінансами.

Найвищі обсяги імпорту послуг в Україну спостерігаються по категоріям «Державні і урядові послуги» та «Транспортні послуги». Їх середня питома вага за два аналізовані роки склала 22,2% та 20,4% відповідно, а імпортна вартість в 2017 році - 1055271,3 тис. дол. та 1213073,6 тис. дол. Проте, якщо по останній групі спостерігається зростання цієї вартості відносно попереднього року на 22,6%, то по урядовим послугам, навпаки, - зменшення на 20,8%.

Водночас слід зазначити, що окремі регіони України відіграють значний вплив на формування високих показників зовнішньої торгівлі України послугами, інші – навпаки не створюють її конкурентних переваг.

Висновки. Таким чином, на світовому ринку послуг Україна має багатогранні, але далеко не реалізовані перспективи. Можливість реалізації експортного потенціалу країни в цій галузі народного господарства залежить від високого рівня експортноорієнтованості вітчизняних виробників послуг та стимулювальних зусиль і допомоги з боку держави.

Список літератури

1. Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2017 році: стат. зб./ [за ред. А.О.Фризоренко]. – К. : Державна служба статистики України, 2018. – 148 с.
2. Україна у цифрах 2017: стат. зб. / [за ред. І.Є. Вернера]. – К. : Державна служба статистики України, 2018. – 241

УДК 657

ІМПОРТ ТОВАРІВ: ОБКЛАДЕННЯ ПДВ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Кучеркова С.О., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Таврійський державний агротехнологічний університет м. Мелітополь,
Україна

Summary: *The article discusses the specifics of imposing VAT on imported goods and how to reflect the operations on the import of goods in the VAT tax return and accounting. Considered moments determining tax liabilities and tax credit and determining the initial cost of the goods.*

Keywords: *imported goods, VAT, tax return, accounting, tax liabilities, tax credit, initial cost.*

Постановка проблеми. Українське підприємство (у т. ч. господарське), що планує придбати товар у закордонного постачальника (нерезидента), перш